

Tweede bestuursrapportage 2024

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Samenvatting	4
Financieel perspectief 2024 dat volgt uit de begroting en de 1 ^e bestuursrapportage	4
Begrotingswijzigingen op programmaniveau	4
2. Overige ontwikkelingen	6
3. Budgettaire begrotingswijzigingen en beleidsmatige afwijkingen	7
Programma 0 – Bestuur en ondersteuning	8
Programma 1 – Veiligheid	9
Programma 2 – Verkeer, vervoer en waterstaat	10
Programma 3 – Economie	12
Programma 4 – Onderwijs	13
Programma 5 – Sport, cultuur en recreatie	15
Programma 6 – Sociaal domein	17
Programma 7 – Volksgezondheid en milieu	21
Programma 8 – Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	23
A. Overzicht Overhead	25
B. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen (incl C. Overzicht vennootschapsbelasting)	26
4. Investerings	29
5. Themafondsen	31
Bijlage 1. Overzicht baten en lasten na wijzigingen	32
Bijlage 2. Overzicht begrotingswijzigingen	34

Inleiding

Dit is de tweede bestuursrapportage over 2024. Conform de financiële verordening rapporteren we hierin over financiële en beleidsmatige afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting en doen we voorstellen tot wijziging van de begroting 2024. We lichten per programma de afwijkingen groter dan € 50.000 toe.

Een samenhangend beeld

Deze bestuursrapportage komt tegelijk met de programmabegroting 2025 in uw raad aan bod. Gezamenlijk vormen ze een totaalbeeld van waar de gemeente Westerkwartier financieel en inhoudelijk staat. In deze bestuursrapportage gebruiken we de inzichten uit ons actuele beeld om wijzigingen te doen in de begroting 2024. In de programmabegroting 2025 geven we onze plannen weer voor het komende jaar en de dekking daarvan.

Budgetoverheveling en verwerking effecten septembercirculaire voor 2024 volgen in december

In uw decembervergadering komen we met een voorstel voor budgetoverheveling, conform de door uw raad vastgestelde uitgangspunten. Ook zullen we dan een voorstel doen voor de verwerking van de effecten van de septembercirculaire 2024.

Actualisatie jaarbeeld

Deze rapportage is gebaseerd op de inzichten en ontwikkelingen van het budget tot medio augustus. De ontwikkelingen die we bij de eerste bestuursrapportage alleen benoemd zijn nu waar mogelijk financieel verwerkt.

Afwijkingen die we in deze bestuursrapportage opnemen

Deze bestuursrapportage gaat naast financieel-technische wijzigingen ook in op inhoudelijke ontwikkelingen met of zonder financiële gevolgen. We stellen een aantal wijzigingen van de programmabegroting 2024 voor. Het betreft onder meer bijstellingen van bestaande activiteiten zoals op basis van collegebesluiten en onvermijdelijke ontwikkelingen. Tot slot gaan we in op investeringen en themafondsen.

Namens het college,

Ard van der Tuuk
Burgemeester

Ruud Kleijnen
Gemeentesecretaris

1 Samenvatting budgettaire bijstellingen

In dit hoofdstuk geven we de samenvatting van de budgettaire bijstellingen. Allereerst wordt het bijgestelde financiële perspectief 2024 gepresenteerd. Vervolgens wordt een overzicht gepresenteerd van de budgettaire mutaties op programmaniveau waarbij we de belangrijkste toelichten.

Financieel perspectief 2024 dat volgt uit de 2^e bestuursrapportage

In onderstaande tabel is weergegeven wat het huidige saldo is van de begroting en wat het effect van deze bestuursrapportage betekent voor de totale ontwikkeling van de financiële ruimte.

Saldi 2024 <i>(bedragen x € 1.000,+ is voordeel)</i>	Saldo begroting	Bijstelling 1^e BR	Totaal na 1^e BR	Bijstelling 2^e BR	Totaal 2024
Ontwikkeling financiële ruimte	0	82	82	961	1.043

Uit bovenstaande tabel blijkt een voorgestelde budgettaire bijstelling van € 961.000 voordelig, waarmee het totaal begroot resultaat na deze bijstelling € 1.043.000 voordelig is.

Begrotingswijzigingen op programmaniveau

In onderstaande tabel worden de begrotingswijzigingen op programmaniveau gepresenteerd die van invloed zijn op het begrotingsaldo.

Programma's <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Mutatie in baten & lasten	Mutatie in reserves	Totaal mutatie	V/N
Bestuur en ondersteuning	186	-	186	V
Veiligheid	-	-	-	-
Verkeer, vervoer en waterstaat	249	-	249	V
Economie	-1	-	-1	N
Onderwijs	-195	-	-195	N
Sport, cultuur en recreatie	720	95	815	V
Sociaal Domein	-1.932	-	-1.932	N
Volksgesondheid en milieu	-340	-	-340	N
Volkshuisvesting, RO en sted vernieuw	985	-	985	V
Totaal mutaties per programma's	-328	95	-233	N
Algemene dekkingsmiddelen	2.094	-	2.094	V
Overhead	-1.306	282	-1.024	N
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Onvoorzien	125	-	125	V
Totaal mutaties	584	377	961	V

Toelichting op de grootste afwijkingen

De totale mutatie in het saldo na mutaties reserves bedraagt € 961.000 voordelig. De grootste afwijkingen doen zich voor bij de algemene dekkingsmiddelen, overhead en het sociaal domein.

- ▶ Algemene Dekkingsmiddelen (€ 2,1 miljoen voordeel). Het voordeel op Algemene Dekkingsmiddelen ontstaat door verwerking van de meicirculaire en door de inzet van stelpost indexatie ter compensatie van loon-prijs ontwikkelingen.
- ▶ Programma 6 Sociaal Domein (€ 1,9 miljoen nadeel). Het nadeel op programma 6 ontstaat met name door actualisatie Jeugdhulp en indexatie van de budgetten. Hier staat tegenover een voordeel op BUIG.
- ▶ Overhead (€ 1,0 miljoen nadeel). De lasten van overhead nemen toe door capaciteit vergunningverleners en voorziening verlofsparen. Daar staat tegenover een voordeel op kapitaallasten.

De overige programma's laten per saldo een voordeel van € 1,7 miljoen zien.

In hoofdstuk 2 worden overige ontwikkeling genoemd en 3 lichten we conform de financiële verordening per programma de mutaties met een omvang van € 50.000 en groter nader toe. In bijlage 1 is een totaaloverzicht na wijzigingen opgenomen en in bijlage 2 is een overzicht van alle mutaties opgenomen.

2 Overige ontwikkelingen

Naast de financiële afwijkingen die in deze rapportage zijn verwerkt, is sprake van een aantal ontwikkelingen waarbij we wel financiële impact verwachten maar waarvan nu nog geen indicatie qua bedrag af te geven is. We noemen hieronder een aantal onderwerpen welke mogelijk al effect hebben in 2024 en welke bij de volgende rapportages nader geactualiseerd wordt.

- ▶ Effecten september en decembercirculaire
Op 17 september 2024 is de septembercirculaire gemeentefonds verschenen, te laat om nog te kunnen verwerken in deze rapportage. In december verschijnt de laatste circulaire 2024.
- ▶ Impact programma migratie
Vanuit de taakstelling voor statushouders is de kans aanwezig dat de lasten voor Bijzondere Bijstand toenemen. Mogelijke effecten zijn nog niet in beeld gebracht.

3 Budgettaire begrotingswijzigingen en beleidsmatige afwijkingen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de budgettaire mutaties per programma, daarnaast wordt per programma een toelichting gegeven op de belangrijkste beleidsmatige afwijkingen.

De budgettaire mutaties met een omvang van groter dan € 50.000 worden toegelicht. In Bijlage 1 is een totaaloverzicht na wijzigingen opgenomen en in bijlage 2 is een overzicht opgenomen van alle budgettaire mutaties.

Programma o – Bestuur en ondersteuning

Het bestuur van de gemeente bestaat uit de gemeenteraad, de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders. In dit programma staat hoe zij worden ondersteund. Zo wordt de gemeenteraad ondersteund door de griffie. Het college van burgemeester en wethouders wordt ondersteund door de gemeentesecretaris. Ook verkiezingen en burgerzaken vallen onder dit programma.

Taakvelden		Portefeuillehouder(s)
o.1	Bestuur	Ard van der Tuuk
o.2	Burgerzaken	Bert Nederveen

Begrotingswijzigingen

Bestuur en ondersteuning <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Primaire begroting	Huidige begroting	Tweede Burap 2024	V/N	Nieuwe begroting
Baten programma o	972	972	400	V	1.372
Lasten programma o	5.832	6.134	-214	N	6.348
Saldo van baten en lasten	4.860	5.163	186	V	4.977
Onttrekkingen reserves	-	-	-	-	-
Toevoegingen reserves	-	-	-	-	-
Resultaat na mutatie reserves	4.860	5.163	186	V	4.977

Gevolgen reisdocumentenpiek burgerzaken (baten € 400.000 voordeel, lasten € 160.000 nadeel, per saldo € 240.000 voordeel)

In de jaren 2024 t/m 2028 is sprake van een reisdocumentenpiek. Hierdoor verwachten we hogere legesopbrengsten ad € 400.000. Een deel van de meeropbrengst van € 400.000 betreft rijksleges en moet worden afgedragen aan het Rijk. Dit gaat om een bedrag van € 160.000. Er ontstaat per saldo een positief resultaat van € 240.000.

Inhuur tijdelijke medewerker (lasten € 54.000 nadeel, dekking gemeentebrede stelpost ziektevervangings op taakveld o.4 Overhead, per saldo € 0)

Wegens ziekte is een medewerker vervangen. Dekking hiervan vinden we in de organisatiebrede post voor ziektevervangings op taakveld o.4 Overhead.

Beleidsmatige afwijkingen en actualisatie

- ▶ De dienstverlening is vanaf 30 september 2024 centraal georganiseerd vanuit het gemeentehuis in Zuidhorn.

Programma 1 – Veiligheid

De gemeente heeft een belangrijke rol als regisseur op het thema veiligheid. Iedereen moet zich veilig voelen in de eigen leefomgeving. Op het thema veiligheid wordt samengewerkt met een breed netwerk binnen onze eigen organisatie en met (overheids-)organisaties. Onze eigen buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) en de politie vervullen hierin een belangrijke rol. De integrale advisering en uitvoering van hulpverlening bij branden, rampen en crisisbeheersing is ondergebracht bij de Veiligheidsregio Groningen.

Taakvelden		Portefeuillehouder
1.1	Brandweer	Ard van der Tuuk
1.2	Openbare orde en veiligheid	Harry Stomphorst

Begrotingswijzigingen

Veiligheid <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Primaire begroting	Huidige begroting	Tweede Burap 2024	V/N	Nieuwe begroting
Baten programma 1	38	51	-	-	51
Lasten programma 1	6.601	6.782	-	-	6.782
Saldo van baten en lasten	6.563	6.731	-	-	6.731
Onttrekkingen reserves	238	238	-	-	238
Toevoegingen reserves	-	-	-	-	-
Resultaat na mutatie reserves	6.325	6.493	-	-	6.493

Geen toe te lichten budgettaire afwijkingen

Beleidsmatige afwijkingen

Geen beleidsmatige afwijkingen

Programma 2 – Verkeer, vervoer en waterstaat

Dit programma omvat het onderhoud en verbetering van de openbare ruimte. Het gaat verder over het uitvoeren van maatregelen voor een betere bereikbaarheid en verkeersmobiliteit, parkeren en de realisatie van nieuwe fysieke infrastructuur. De belangrijkste taken die vallen onder dit programma zijn het uitvoeren van beheertaken, het veiligheidsonderhoud, het dagelijks en regulier onderhoud, het groot onderhoud en de (her-) inrichtingen in de openbare ruimte. De gladheidsbestrijding in de wintermaanden hoort hier ook bij.

Taakvelden		Portefeuillehouder(s)
2.1	Onderhoud wegen, Gladheidsbestrijding, Openbare verlichting	Harry Stomphorst
2.2	Parkeren	
2.3	Havens	
2.4	Waterwegen	
2.5	Openbaar vervoer	

Begrotingswijzigingen

Verkeer, vervoer en waterstaat <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Primaire begroting	Huidige begroting	Tweede Burap 2024	V/N	Nieuwe begroting
Baten programma 2	106	106	87	V	193
Lasten programma 2	11.368	11.998	162	V	11.837
Saldo van baten en lasten	11.262	11.893	249	V	11.644
Ottrekkingen reserves	51	783	51	V	732
Toevoegingen reserves	-	382	-51	N	331
Resultaat na mutatie reserves	11.212	11.492	249	V	11.243

Kapitaallasten (lasten € 367.000 voordeel)

De kapitaallasten (afschrijvingen en interne rente) zijn voor het jaar 2024 geactualiseerd. Dit betekent voor programma 2 een voordeel van € 367.000. Dit ontstaat doordat een aantal grote investeringen in 2023 nog niet (volledig) zijn gerealiseerd en de begrote kapitaallasten dus wegvallen. Denk hierbij aan het Fietspad Leek Groningen, infrastructuur uitbreiding Violier en wegenconstructies 2023.

Toezicht op aanleg kabels en leidingen (lasten € 87.000 nadeel, baten € 87.000 voordeel, per saldo € 0)

Er loopt een aantal grote projecten nu en de komende jaren waardoor het toezicht op de ondergrondse infrastructuur uitgebreid moet worden. Het gaat om o.a. de aanleg van glasvezel en projecten van Enexis in het kader van de energietransitie. Besloten is om het toezicht in eigen beheer te gaan doen en niet uit te besteden. De loonkosten voor 2024 bedragen € 87.000. De dekking vindt plaats uit de extra leges opbrengsten en de degeneratievergoedingen die worden ontvangen voor deze projecten.

Onderhoud hekken Nienoord (lasten € 77.000 nadeel)

De typerende witte hekken bij de weilanden bij het landgoed Nienoord moeten groot onderhoud hebben. Het gaat hierbij om totaal 37 hekwerken wat € 77.000 extra kosten met zich meebrengt.

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (lasten € 42.000 nadeel).

Toelichting mutatie reserves

Reserve cofinanciering projecten/Reserve afschrijvingen diverse investeringen lasten € 51.000 voordeel, baten € 51.000 nadeel, per saldo € 0, verschuiving van € 51.000 van reserve cofinanciering naar reserve afschrijvingen)

In de 1^e Bestuursrapportage 2024 is een bedrag van € 382.000 opgevoerd voor dekking kapitaallasten diverse projecten verkeersvisie, waarvoor via de provincie NPG middelen worden ontvangen. De uitwerking van het onderdeel "Aanleg fietsvoorzieningen" gaf aan dat niet alles kan worden uitgevoerd i.v.m. prijsstijgingen. Besloten is om voorlopig eerst de fietssuggestiestroken op de Pieterzijlsterweg uit te gaan voeren. Dit is afgestemd met de provincie. Het in de 1^e Bestuursrapportage 2024 opgevoerde bedrag van € 382.000 voor dekking kapitaallasten uit de reserve afschrijving diverse investeringen dient te worden verlaagd met € 51.000 omdat de totale kapitaallast lager wordt.

Beleidsmatige afwijkingen

- ▶ Gelet op de capaciteit en lopende projecten starten we in 2025 met de uitvoering van het maatregelenpakket inrichting veilige schoolomgevingen.
- ▶ Wat betreft het afwaarderen van het snelheidsregime in Ezinge zijn de voorbereidingen in gang gezet. De oplevering is in 2025.
- ▶ Wat betreft het aanleggen van een parkeerplaats bij de begraafplaats te Niehove moeten we op zoek naar een andere locatie dan dat wij hadden beoogd. Hierover zijn we met dorpsbelangen in gesprek.

Programma 3 – Economie

Wij zetten ons binnen het programma Economie samen met bedrijfsleven, (beroeps-)onderwijs en andere partners in voor een economisch vitale samenleving. De focus is erop gericht om het economisch klimaat in brede zin te versterken. Recreatie en toerisme, cultuur en evenementen zijn nauw verbonden met dit programma. Deze onderwerpen komen in programma 5 aan de orde.

Taakvelden	Portefeuillehouder
3.1 Economische ontwikkeling	Richard Lamberst
3.2 Fysieke structuur	
3.3 Bedrijvenloket Markten	
3.4 Promotie	

Begrotingswijzigingen

Economie <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Primaire begroting	Huidige begroting	Tweede Burap 2024	V/N	Nieuwe begroting
Baten programma 3	43	43	-	-	43
Lasten programma 3	948	973	-1	N	974
Saldo van baten en lasten	905	930	-1	N	931
Onttrekkingen reserves	-	25	-	-	25
Toevoegingen reserves	-	-	-	-	-
Resultaat na mutatie reserves	905	905	-1	N	906

Geen toe te lichten budgettaire afwijkingen

Beleidsmatige afwijkingen

- ▶ We starten in 2024 met de visie economie Westerkwartier en een daarbij behorend ontwikkelplan. De oplevering zal in 2025 plaatsvinden.
- ▶ Ons doel dat alle inwoners en bedrijven toegang kunnen krijgen tot snel internet per eind 2024 wordt voor het buitengebied niet in 2024 gehaald. We zijn hierbij afhankelijk van marktpartijen en de Provincie Groningen. Een en ander is vertraagd door het faillissement van Rodin.

Programma 4 – Onderwijs

Dit programma omvat het beleid en de maatregelen gericht op gelijke kansen voor jeugdigen en jongeren om middels het volgen van onderwijs en voorschoolse voorzieningen een passende plek in de samenleving te krijgen. Onderdeel van dit beleid is het organiseren van voldoende openbaar primair onderwijs, adequate huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs en bekostiging van het noodzakelijke leerlingenvervoer. Vanuit dit beleid worden ook aan andere gemeentelijke doelen gewerkt, zoals duurzaamheid, meer bewegen, openbare speelplekken en een verkeersveilige schoolomgeving.

Taakvelden	Portefeuillehouder(s)
4.1 Openbaar basisonderwijs	Bé Schollema
4.2 Onderwijshuisvesting	
4.3 Onderwijsbeleid, leerlingzaken	

Begrotingswijzigingen

Onderwijs <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Primaire begroting	Huidige begroting	Tweede Burap 2024	V/N	Nieuwe begroting
Baten programma 4	866	866	237	V	1.102
Lasten programma 4	7.411	7.556	-432	N	7.987
Saldo van baten en lasten	6.545	6.690	-195	N	6.885
Ottrekkingen reserves	69	69	-	-	69
Toevoegingen reserves	-	-	-	-	-
Resultaat na mutatie reserves	6.476	6.621	-195	N	6.816

Verhoging budget leerlingenvervoer (lasten € 165.000 nadeel)

Er is sprake van stijging van het aantal B(S)O leerlingen dat gebruik maakt van leerlingenvervoer. Bij V(S)O leerlingen is sprake van een daling, maar deze is minder groot. Deze uitzetting is in de perspectiefnota van 2025-2028 ook reeds opgenomen. Zonder het strengere beleid wat wordt toegepast was de verwachte uitzetting hoger geweest.

Onderwijs nieuwkomers (lasten € 105.000 nadeel, baten € 105.000 voordeel, per saldo € 0)

De gemeente heeft van het Rijk € 105.000 ontvangen voor het onderwijs aan nieuwkomers. Van dit bedrag wordt € 60.000 als subsidie beschikbaar gesteld aan Quadraten voor de organisatie van taalklassen. De overige middelen worden besteed aan de meerkosten van het plaatsen van units als ISK-locatie bij rsg de Borgen en voor eventuele knelpunten leerlingenvervoer naar de taalklassen.

Onderwijsachterstandenbeleid (lasten € 54.000 nadeel, baten € 54.000 voordeel, per saldo € 0)

De voorlopige beschikking Onderwijsachterstandenbeleid van het Ministerie geeft voor 2024 een uitkering aan van € 520.000 Geraamd was € 466.000 Er wordt een bedrag van € 54.000 bijgeraamd zowel aan de lasten- als aan de batenkant.

Schade berging OBS De Nijenoert (baten € 78.000, lasten € 78.000, per saldo € 0)

In juli 2023 is door brand schade ontstaan in de berging van de OBS De Nijenoert. De verzekeraar heeft in juli 2024 een bedrag van € 78.000 uitgekeerd. Deze vergoeding wordt doorbetaald aan het schoolbestuur.

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (lasten € 30.000 nadeel).

Beleidsmatige afwijkingen.

- ▶ Wat betreft nieuwbouw Lauwers College in Grijpskerk melden we het volgende: Er is een technisch ontwerp waarmee de aanbesteding in 2024 gereed wordt gemaakt. De raad heeft het krediet voor nieuwbouw beschikbaar gesteld. De voorbereidingen voor de nieuwbouw worden in 2024 gedaan waarna in 2025 gestart kan worden met de bouw.
- ▶ Wat betreft huisvesting onderwijs melden we het volgende: Het capaciteitsprobleem in de Noordster is vanaf schooljaar 2024-2025 tijdelijk opgelost door een vrijgevallen ruimte in verband met beëindiging van huur door Stichting de Zijlen. De Windroos heeft geen capaciteitsprobleem, want zij laten een maximumaantal leerlingen toe.
- ▶ Voorbereidingskrediet voor (ver)nieuwbouw van Christal volgt in 2025 of 2026.

Programma 5 – Sport, cultuur en recreatie

Dit programma omvat beleid en maatregelen gericht op de leefgebieden/thema's Gezond en Meedoen in het sociaal domein: sport, cultuur, recreatie en bibliotheekwerk. Onder het programma vallen ook het eigendom, exploitatie en beheer van sportaccommodaties en het openbaar groen. Tot slot vallen ook beleid en maatregelen ten aanzien van monumenten, musea en cultureel erfgoed onder dit programma.

Taakvelden	Portefeuillehouder(s)
5.1 Sportbeleid	Harry Stomphorst
5.2 Sportaccommodaties	Bé Schollema
5.3 Cultuur	Richard Lamberst
5.4 Musea	Bert Nederveen
5.5 Cultureel erfgoed	Hans Haze
5.6 Bibliotheken en omroep	
5.7 Openbaar groen en recreatie	

Begrotingswijzigingen

Sport, cultuur en recreatie <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Primaire begroting	Huidige begroting	Tweede Burap 2024	V/N	Nieuwe begroting
Baten programma 5	2.196	2.420	579	V	2.999
Lasten programma 5	18.505	20.845	141	V	20.704
Saldo van baten en lasten	16.308	18.425	720	V	17.705
Onttrekkingen reserves	115	1.771	95	V	1.866
Toevoegingen reserves	-	270	-	-	270
Resultaat na mutatie reserves	16.193	16.923	815	V	16.108

Kapitaallasten (lasten € 447.000 voordeel)

De kapitaallasten zijn voor het jaar 2024 geactualiseerd. Dit betekent voor programma 5 een voordeel van € 447.000. Betreft circa € 2,7 miljoen aan investeringen deelname Kunstkwartier en Biblionet in campus RSG de Borgen die in 2024 nog niet zijn gerealiseerd. Te denken valt verder aan investering zwemkasteel Nienoord Gasloos 2023 (€ 1,9 miljoen) en diverse kleinere investeringen, welke per 1 januari 2024 deels zijn uitgevoerd.

Bijstelling SPUK Sport 2024 (baten € 279.000 voordeel)

De SPUK-uitkering wordt later aangevraagd en toegekend dan de begroting is vastgesteld. De voorlopige uitkering 2024 valt € 279.000 hoger uit dan in de primitieve begroting geraamd.

Kwaliteitsvisie (lasten € 248.000 voordeel waarbij nadeel van € 248.000 op taakveld 0.4 overhead, per saldo € 0)

De formatie van de buitendienst is uitgebreid met 4 fte. Dit is een uitbreiding die losstaat van de organisatieontwikkeling en die past binnen de door de raad vastgestelde kwaliteitsvisie openbare ruimte. De last van deze uitbreiding bedraagt € 248.000 en, de dekking komt uit programma 5 onderhoud groen, uitvoering van de kwaliteitsvisie.

NPG (Nationaal Programma Groningen) Gebiedsplan Aduarderdiep (lasten € 300.000, baten € 300.000, per saldo € 0)

Het Rijk heeft onze gemeente € 300.000 toegekend uit het NPG Lokaal Programma Middag-Humsterland ten behoeve van de uitvoering van het Gebiedsplan Aduarderdiep, waaronder het versterken van de ruimtelijke kwaliteit rond de Aduarderszijen.

Sanering grond museum Wierdenland (lasten € 95.000 nadeel)

Er zijn diverse onderzoeken gedaan naar de kwaliteit van de bodem en het grondwater ter plaatse van het Museum Wierdenland in Ezinge waaruit blijkt dat de grond vervuild is. Het Museum Wierdenland heeft plannen om de achtertuin opnieuw in te richten om het aantrekkelijker te maken en een onderdeel te vormen van het museum. Onderdelen van de planvorming zijn een nieuwe parkeerplaats, terras, speelplekken, nieuwe beplanting en zichtlijnen naar het landschap. Het is daarom van belang dat de bodem schoon is. De nog te maken saneringskosten € 95.000 worden onttrokken aan de reserve museum Wierdenland.

Areaaluitbreiding Groen (€ 200.000 nadeel)

Door oplevering van diverse projecten is het structureel te onderhouden areaal groter geworden. Het gaat hierbij om o.a. onderhoud gazons, bomen, beplanting, speeltoestellen en groenverwerking. Deze areaaluitbreiding vraagt om € 200.000 structureel extra budget. Dit bedrag wordt in de 1^e Burap 2025 en Perspectiefnota 2026 eveneens opgevoerd.

Toelichting mutatie reserves

Reserve Museum Wierdenland (baten € 95.000 voordeel)

Er zijn diverse onderzoeken gedaan naar de kwaliteit van de bodem en het grondwater ter plaatse van het Museum Wierdenland in Ezinge. Daaruit blijkt dat de grond vervuild is. Het Museum Wierdenland heeft plannen om de achtertuin opnieuw in te richten om het aantrekkelijker te maken en een onderdeel te vormen van het museum. Onderdelen van de planvorming zijn een nieuwe parkeerplaats, terras, speelplekken, nieuwe beplanting en zichtlijnen naar het landschap. Het is daarom van belang dat de bodem schoon is. De nog te maken saneringskosten € 95.000 worden onttrokken aan de reserve museum Wierdenland.

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (lasten € 41.000 voordeel).

Beleidsmatige afwijkingen.

Geen beleidsmatige afwijkingen

Programma 6 – Sociaal domein

Dit programma omvat het beleid en de maatregelen gericht op versterking van de samenlevingskracht, zodat inwoners zoveel mogelijk op eigen kracht, en met ondersteuning van het sociaal netwerk kunnen participeren. Onder dit programma valt ook preventief beleid en de maatregelen die gericht zijn op het versterken van de brede welvaart van inwoners en een gezonde, kansrijke ontwikkeling van jeugdigen. Onder dit programma vallen ook beleid en maatregelen die bijdragen aan die nodig zijn om inwoners ondersteuning en zorg te bieden als het niet op eigen kracht lukt.

Taakvelden		Portefeuillehouder(s)
6.1	Samenkracht (maatschappelijk werk, jeugd- en jongerenwerk, kinderopvang, ouderenwerk, leefbaarheid)	Bert Nederveen Bé Schollema
6.2	Wijkteams	Richard Lamberst
6.3	Inkomensregelingen	Harry Stomphorst
6.4	Begeleide participatie	
6.5	Arbeidsparticipatie	
6.6	Maatwerk (Wmo)	
6.7	Maatwerk	
6.8	Geëscaleerde zorg	

Begrotingswijzigingen

Sociaal Domein <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Primaire begroting	Huidige begroting	Tweede Burap 2024	V/N	Nieuwe begroting
Baten programma 6	25.626	36.500	5.093	V	41.593
Lasten programma 6	92.959	106.242	-7.025	N	113.267
Saldo van baten en lasten	67.334	69.742	-1.932	N	71.674
Ottrekkingen reserves	-	1.779	-	-	1.779
Toevoegingen reserves	-	2.729	-	-	2.729
Resultaat na mutatie reserves	67.334	70.692	-1.932	N	72.624

BUIG¹ (lasten € 390.000 voordeel, baten € 1.610.000 voordeel, per saldo € 2,0 miljoen voordeel)

De lasten met betrekking tot BUIG vallen € 390.000 lager uit dan begroot. Dit ontstaat met name op het onderdeel BBZ (€ 650.000 voordeel) en IOAW (€ 250.000 voordeel). Daar staan hogere lasten voor de loonkostensubsidie (€ 500.000 nadeel) tegenover.

¹ BUIG is de benaming voor een gebundelde uitkering van het Rijk aan gemeenten voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie.

De baten zijn € 1.610.000 hoger dan begroot als gevolg van de hogere voorlopige Rijksbijdrage 2024. Deze positieve bijstelling wordt met name veroorzaakt door de loonprijsbijstelling 2023 in verband met verhoging van het wettelijk minimumloon wat nu doorwerkt. Daarnaast is de vergoeding voor de loonkostensubsidie toegenomen. Eind september wordt het definitieve budget over 2024 bekend gemaakt met daarin nog een vergoeding voor de loonprijsontwikkeling 2024.

Jeugdhulp (lasten € 2,0 miljoen nadeel)

Voor het jaar 2024 wordt een uitzetting verwacht van circa € 2,0 miljoen op het totale Jeugdhulpbudget van € 23 miljoen. In 2023 was het tekort € 1,5 miljoen. Deze hogere verwachte uitzetting is gebaseerd op de declaraties van de eerste helft van 2024 en de afgegeven zorgtoewijzing tot en met derde kwartaal. Daarbij is de aanname gedaan dat € 0,9 miljoen aan kosten nog door andere partijen worden betaald (met name vanuit de regio, onderdeel solidaire kosten).

We zien een toename in de indicatiewaarde per cliënt op bijna alle producten. De inzet van niet-gecontracteerde zorg loopt op. Daarnaast stijgen de kosten voor dagbesteding, intensief ambulante, specifieke doelgroepen en logeren, terwijl het aantal jeugdigen gelijk blijft of zelfs terugloopt. Met een mogelijke extra Rijksvergoeding voor gestegen jeugdhulpkosten 2024 is vanuit voorzichtigheidsprincipe geen rekening gehouden in de prognose. Het is namelijk nog onzeker of er een vergoeding komt over 2024 en ook de hoogte ervan is nog onduidelijk.

Werkdrukverlaging en loonprijsontwikkeling via Meicirculaire (lasten € 669.000 nadeel, baten € 669.000, per saldo € 0)

We zetten € 105.000 in voor werkdrukverlaging jeugdbescherming. Op landelijk niveau is hierover een bestuurlijk akkoord gesloten waaraan regionaal invulling wordt gegeven. Daarnaast zetten we € 564.000 in voor loonprijsontwikkeling Novatec. Voor beide uitzettingen hebben we middelen ontvangen in de meicirculaire 2024.

Actualisatie prijseffect Jeugdhulp 2023 en 2024 (lasten € 450.000 nadeel, dekking stelpost indexatie algemene dekkingsmiddelen)

Op basis van de gerealiseerde jeugdhulp in het jaar 2023 is het prijseffect voor 2024 geactualiseerd. In totaal stijgen de verwachte lasten als gevolg van het prijseffect met € 450.000. Hiervan heeft € 200.000 betrekking het prijseffect jaar 2023 en € 250.000 op het prijseffect jaar 2024. Deze hogere lasten kunnen worden gedekt vanuit de gemeente brede stelpost indexatie (overzicht algemene dekkingsmiddelen).

Indexatie 2024 Wmo Begeleiding en Dagbesteding 75- (lasten € 303.000 nadeel, dekking stelpost indexatie algemene dekkingsmiddelen)

Op basis van de afgesloten contracten met betrekking tot Wmo Begeleiding en Dagbesteding voor de doelgroep 75- wordt er jaarlijks indexering toegepast. De indexering voor het jaar 2024 wordt nu begrotingstechnisch doorgevoerd. Ter dekking wordt hiervoor de gemeente brede stelpost indexatie aangewend.

Actualisatie Wmo Huishoudelijke Hulp (lasten € 198.000 nadeel, baten € 42.000 voordeel, per saldo € 156.000 nadeel)

Het totale begrote budget Wmo Huishoudelijke Hulp van afgerond € 6 miljoen is geactualiseerd. De lasten zijn naar verwachting € 0,2 miljoen hoger dan begroot. Dit ontstaat door hogere verwachte lasten met betrekking tot ZIN/PGB (€ 156.000). Reden hiervoor is de demografische ontwikkeling. Daarnaast is er sprake van een nagekomen last van € 42.000 over het jaar 2023. De baten vallen naar verwachting € 42.000 hoger uit als gevolg van een hogere totaalopbrengst eigen bijdrage.

Bijzondere Bijstand (lasten € 100.000 nadeel)

De lasten met betrekking tot de bijzondere bijstand vallen € 100.000 hoger uit dan begroot. Dit ontstaat door hogere kosten met betrekking tot inrichtingskosten woningen, overbruggingsuitkeringen en kinderopvang om sociaal/medische redenen

Studietoelage (lasten € 80.000 nadeel)

De lasten met betrekking tot de studietoelage vallen €80.000 hoger uit dan het begrote budget van € 60.000. Per 1 april 2022 is de gewijzigde studietoelage in werking getreden. Dit betreft een wettelijke taak. Hierbij is de vermogenstoets losgelaten. Het is een uniform instrument geworden, niet langer verschillend per gemeente. Instanties en opleidingsinstituten hebben inmiddels ook kennis van dit instrument. Sinds de wijziging van de studietoelage per april 2022 zijn de aantallen studenten toegenomen van 8 per april 2022 naar 18 per april 2023 naar 25 op 1 augustus 2024. Dit verklaart de toename in uitgaven.

Indexatie 2023 en 2024 hulpmiddelen Wmo Vervoer (lasten € 57.000 nadeel, dekking gemeente brede stelpost indexatie)

Op basis van de afgesloten contracten met betrekking tot hulpmiddelen Wmo Vervoer wordt er jaarlijks indexering toegepast. De indexering voor het jaar 2023 en 2024 wordt nu begrotingstechnisch doorgevoerd. Ter dekking wordt hiervoor de gemeente brede stelpost indexatie aangewend.

Actualisatie budgetten Novatec (lasten € 82.000 nadeel, baten € 29.000 voordeel, per saldo € 53.000 nadeel)

De actualisatie van de begroting van Novatec betekent dat de lasten met € 82.000 toenemen. Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere energie- en inkoopkosten. Daar staan hogere baten van € 29.000 tegenover. Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere doorberekende loonkosten aan de gemeente Noordenveld en lagere individuele detacheringsoptbrengsten en hogere optbrengsten beschut en hogere ontvangsten loonkostensubsidie. Het per saldo effect is € 53.000 nadelig.

Crisisopvang COA (lasten € 1.688.000 nadeel, baten €1.688.000 voordeel, per saldo € 0)

In verband met de vluchtelingen crisis hebben wij van 11 maart t/m 31 mei 2024 crisisopvang verzorgd. Hiervoor hebben we € 1.688.000 aan kosten gemaakt welke volledig in rekening zijn gebracht bij Ministerie Asiel en Migratie.

SPUK Transitiekosten 2024 (lasten € 711.000 nadeel, baten € 711.000 voordeel, per saldo € 0)

Ten behoeve van de opvang van Oekraïners in Midwolde worden er transitiekosten gemaakt welke volledig in rekening worden gebracht bij het COA. De opvang in Midwolde vervangt de locatie in Grootegast.

Specifieke Uitkering Wet Inburgering (lasten € 400.000 nadeel, baten € 400.000 voordeel, per saldo € 0)

Met ingang van 2022 is de nieuwe Wet Inburgering van kracht. Over het jaar 2024 is een specifieke uitkering door het Rijk toegekend van € 1,3 miljoen. De verwachting is dat in 2024 € 400.000 hiervan wordt besteed. Het geld dat in 2024 niet is besteed, kan worden ingezet in 2025.

Domein Overstijgend Samenwerken (lasten € 273.000 nadeel, baten €273.000 voordeel, saldo € 0)

Samen met de gemeenten Eemsdelta, Groningen en Midden-Groningen, zorgaanbieders, Groninger Dorpen en Menzis zorgverzekeraar, neemt de gemeente Westerkwartier net zoals in 2023 ook in 2024 deel aan een landelijk experiment Domein Overstijgend Samenwerken (DOS). Zorg wordt in DOS georganiseerd vanuit het perspectief van de inwoner en wat hij/ zij nodig heeft om zo lang mogelijk mee te kunnen doen in de samenleving en thuis te kunnen blijven wonen. Het betreft een

specifieke uitkering (SPUK) van € 681.000 waarvoor wij als penvoerder optreden. Naar verwachting zijn er in 2024 100 deelnemers en bedragen de lasten € 273.000. Het niet bestede deel van de uitkering moet terug naar het Rijk.

COA Tijdelijke opvang statushouders (lasten € 111.000 nadeel, baten € 111.000 voordeel, per saldo € 0)
Statushouders kunnen via de Hotel- en accommodatie regeling (HAR) alvast tijdelijk in hun toekomstige gemeente gaan wonen. Zo kunnen zij alvast starten met hun inburgeringstraject en tellen zij alvast mee voor de taakstelling. Zodra zij definitieve huisvesting hebben verhuizen zij daarheen. Vanuit het COA ontvangen wij een vast bedrag per persoon waarvan wij de huur en andere onkosten betalen.

Proeftuin Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming (lasten € 79.000 nadeel, baten € 79.000 voordeel, per saldo € 0)
Gemeente Westerkwartier neemt deel aan de Proeftuin Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Vanuit de regio wordt naar verwachting over 2024 een vergoeding van € 79.000 ontvangen. Daar staan tegenover de aan dit project doorbelaste salariskosten.

Regionaal Arrangement Kickstart (lasten € 65.000 nadeel, baten € 65.000 voordeel, saldo € 0)
Aan onze gemeente is in 2021 door de provincie Groningen een subsidie toegezegd van € 1 miljoen voor het project Regionaal Arrangement Kickstart Westerkwartier. Deze middelen worden ingezet in de jaren 2022 tot en met 2026. Over de ontwikkeling van dit project is de raad geïnformeerd d.m.v. de raadsbrief van 11 juni 2024. Wij hebben het 2e voorschot (€ 400.000) ontvangen op de toegezegde subsidie. De begrotingsbudgetten 2024 passen we hier gedeeltelijk op aan conform de opgestelde begroting voor het project voor 2024. Dit gaat om een bedrag van € 65.000. De rest van het ontvangen voorschot wordt toegevoegd aan de balans voor dekking lasten 2025 en 2026.

SPUK Verbouwing woning statushouders (lasten € 50.000 nadeel, baten € 50.000 voordeel, per saldo € 0)

Voor grote gezinnen is er een specifieke uitkering voor de verbouw van de woning. We hebben dit in 2024 voor één huis aangevraagd en toegekend gekregen en verwachten dit budget volledig uit te geven.

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (lasten € 99.000 nadeel, baten € 35.000 voordeel, per saldo € 64.000 nadeel).

Beleidsmatige afwijkingen en toelichting

- ▶ In de begroting hebben we opgenomen dat we in 2024 uitvoering geven aan Visie Armoede. Uiteindelijk is in de 2^e helft van 2024 het voorstel over een plan van aanpak op de armoedevisie gemaakt.
- ▶ In de begroting hebben we aangegeven dat we voor het versterken van anti-discrimatievoorzieningen een Specifieke uitkering (SPUK) ontvangen. Gebleken is dat gemeenten hiervoor geen specifieke uitkering ontvangen.

Programma 7 – Volksgezondheid en milieu

Dit programma omvat het beleid en de maatregelen gericht op versterking van de samenlevingskracht, zodat inwoners zoveel mogelijk op eigen kracht, en met ondersteuning van het sociaal netwerk kunnen participeren. Onder dit programma valt ook preventief beleid en de maatregelen die gericht zijn op het versterken van de brede welvaart van inwoners en een gezonde, kansrijke ontwikkeling van jeugdigen. Onder dit programma vallen ook beleid en maatregelen die bijdragen aan die nodig zijn om inwoners ondersteuning en zorg te bieden als het niet op eigen kracht lukt.

Taakvelden		Portefeuillehouder(s)
7.1	Volksgezondheid	Bert Nederveen
7.2	Riolering	Bé Schollema
7.3	Afvalinzameling	Richard Lamberst
7.4	Milieu en klimaat	Harry Stomphorst
7.5	Begraafplaatsen	

Begrotingswijzigingen

Volksgezondheid en milieu <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Primaire begroting	Huidige begroting	Tweede Burap 2024	V/N	Nieuwe begroting
Baten programma 7	20.064	20.089	1.666	V	21.754
Lasten programma 7	23.467	24.290	-2.005	N	26.295
Saldo van baten en lasten	3.403	4.201	-340	N	4.541
Ottrekkingen reserves	7	800	-	-	800
Toevoegingen reserves	-	321	-	-	321
Resultaat na mutatie reserves	3.396	3.722	-340	N	4.062

Afval (lasten € 718.000 nadeel, baten € 139.000 voordeel, per saldo € 579.000 nadeel)

Het nadeel vanuit de jaarrekening 2023 op afval en de ontwikkelingen in 2024 werken door in de begroting 2024. Nadelen ten opzichte van de begroting komen ten laste van het resultaat in 2024. Deze spelen met name op het beleidsterrein afval. Naast structurele effecten lopen er ook nog een aantal disputen met Hummel en Hoeksema. Deze worden deels nog in 2024 afgewikkeld. De tweede bestuursrapportage 2024 komt te vroeg om deze afwikkeling te verwerken. Als hier nadelen uit volgen dan nemen we deze op in de laatste financiële rapportage 2024 of we lichten deze toe in de jaarrekening 2024.

Meeropbrengsten begraafrechten 2024 (baten € 200.000 voordeel)

In 2024 ontstaat een meeropbrengst begraafrechten van € 200.000. Deze meeropbrengst wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat er in 2023 een achterstand was in het verzenden van facturen begraafrechten. De achterstanden zijn weggewerkt en de facturen zijn in 2024 verzonden.

Personele inzet GALA (lasten € 67.000 voordeel)

In de begroting 2024 is een budget van € 100.000 aanwezig om vervolg te kunnen geven aan het Lokaal Plan Gala. Dit budget verdelen we nu over 3 jaar (2024 t/m2026) zodat er in de hele periode budget is voor de benodigde beleids capaciteit.

SPUK Energiearmoede (lasten € 550.000 nadeel, baten € 550.000 nadeel, per saldo € 0)

De specifieke uitkering energiearmoede bedraagt in totaal ruim € 2 miljoen. Hiervan is in 2022 en 2023 in totaal € 482.000 ingezet. Er is voorbereidingstijd nodig geweest om een effectieve aanpak op te stellen in samenwerking met de partners op het gebied van armoedebestrijding. De uitvoering van de plannen wordt voortgezet in 2024 en 2025. De restantmiddelen bedragen ruim € 1,5 miljoen, waarvan we denken in 2024 € 550.000 in te zetten. Voor wat betreft de verdere inzet van middelen en regelingen zoeken we nauwe afstemming met Maatregel 29 van Nij Begun.

SPUK Proeftuin aardgasvrije wijken (lasten € 500.000 nadeel, baten € 500.000 nadeel, per saldo € 0)

Dit project is één van de 64 proeftuinen aardgasvrije wijken binnen het Rijksprogramma NPLW. De gemeente heeft een subsidie van € 4,6 miljoen ontvangen om de woningen in de dorpen Midwolde, Oostwold en Lettelbert (afgekort MOL-dorpen) versneld aardgasvrij te maken. Hiervan is € 0,8 miljoen ingezet in 2022 en 2023, waarna nog een budget per 1-1-2024 resteerde van € 3,8 miljoen. In 2024 verwachten we € 0,5 miljoen in te zetten. Qua jaarlijkse bestedingen liggen we op koers, gelet op de geplande doorlooptijd van het project tot en met 2030.

SPUK IZA 2024 (lasten € 200.00 nadeel, baten € 200.000 voordeel, per saldo € 0)

We hebben te maken met een landelijke opgave, voortkomend uit het Integraal Zorgakkoord (IZA). Hiervoor is een regeling Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 opgesteld voor gemeenten. Deze SPUK loopt voor de Groningse gemeenten via de mandaatgemeente Groningen. Verwacht wordt dat we in het Westerkwartier lokaal € 200.000 uitgeven in het kader van IZA, wat wordt gedeclareerd bij gemeente Groningen.

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (lasten € 104.000 nadeel, baten € 77.000 voordeel, per saldo € 8.000 nadeel)

Beleidsmatige afwijkingen

- ▶ Onze ambitie om 20-30 grote daken van zonne-energie te voorzien lijkt niet haalbaar vanwege de huidige transportschaarste op het elektriciteitsnet. Daarom zetten we (o.a. met onze energievoerders) in op projecten met een kleinere omvang die wel aangesloten kunnen worden.
- ▶ Wat betreft verduurzamen gemeentelijk vastgoed melden we het volgende: De werven Noordhorn en Grootegast zijn grotendeels gereed in 2024. De bouw van de werf Leeksterveld start najaar 2024. De overige werven kunnen dan worden verkocht of getransformeerd tot stallingslocaties. Het verduurzamen van het gemeentehuis in Zuidhorn staat on hold in afwachting van hernieuwd onderzoek naar de beste variant voor centrale huisvesting. Besluitvorming hierover wordt eind 2024 verwacht, waarna verdere uitwerking volgt

Programma 8 – Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Het programma omvat de zorg en verantwoordelijkheid voor een goede ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de gemeente, zowel van de kernen als van het platteland. We zetten in op verdere ontwikkeling van onze ontwikkellocaties in de kernen. Dit gebeurt onder andere door voorbereiding en uitvoering. Daartoe behoren het opstellen van planologische kaders (nu nog een bestemmingsplan of een omgevingsvergunning, en onder de Omgevingswet een omgevingsplan of een omgevingsvergunning). Met een goede ruimtelijke onderbouwing voor initiatieven uit de samenleving.

Taakvelden	Portefeuillehouder(s)
8.1 Ruimtelijke ordening	Hans Haze
8.2 Grondexploitatie	Bert Nederveen
8.3 Wonen en bouwen	

Begrotingswijzigingen

Volkshuisvesting, RO en sted vernieuw <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Primaire begroting	Huidige begroting	Tweede Burap 2024	V/N	Nieuwe begroting
Baten programma 8	1.485	1.797	1.140	V	2.937
Lasten programma 8	6.966	8.826	-155	N	8.981
Saldo van baten en lasten	5.481	7.029	985	V	6.045
Ottrekkingen reserves	-	1.546	-	-	1.546
Toevoegingen reserves	-	649	-	-	649
Resultaat na mutatie reserves	5.481	6.132	985	V	5.148

Benodigde inzet vergunningverlening bouw (lasten €200.000 voordeel, baten € 1.000.000 voordeel, per saldo € 1,2 miljoen voordeel, ter dekking uitzetting taakveld 0.4 overhead)

Vanwege het grote aantal omvangrijke vergunningen en het bij lange na nog niet optimaal werkende Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het werken onder de nieuwe wetgeving betekent dat we soms wel twee keer langer doen over vergunningaanvragen, zowel bij eenvoudige als ingewikkelde aanvragen. Dit vanwege de wetswijziging, het nieuwe Omgevingsloket en de gewijzigde procedures. Daarnaast vragen ook onze inwoners en andere initiatiefnemers meer van ons dan voorheen omdat ook zij zoekende zijn naar de nieuw te bewandelen wegen. Er is nog geen zicht op verbeteringen die door het rijk moeten worden doorgevoerd in het DSO. We zullen daarom gedurende langere tijd meer inzet per aanvraag moeten leveren om onze inwoners goed van dienst te kunnen zijn. Ook verwachten we in 2025 nog steeds een forse hoeveelheid vergunningaanvragen. We hebben daarom voorlopig meer capaciteit nodig boven op de structurele formatie. Voor 2024 zetten we een extra budget in van € 1,2 miljoen voor inhuur tijdelijk personeel. Dit kan worden gedekt uit formatieruimte vergunningverleners (€ 0,2 miljoen) en de meeropbrengsten omgevingsvergunningen (€ 1 miljoen).

Meicirculaire 2024 (lasten € 381.000 nadeel)

We zetten € 381.000 in voor Uitvoeringskosten Omgevingswet. Voor deze inzet hebben we middelen ontvangen in de meicirculaire 2024. In een raadsbrief van juni 2024 is de stand van zaken weergegeven van de beschikbare budgetten en de te verwachten bestedingen voor de implementatie van de omgevingswet. In deze brief is aangegeven, dat met name vanwege onzekerheden over de kosten voor het opstellen van een gebiedsdekkend omgevingsplan en omgevingsvisie aanvullende rijksmiddelen (die nu beschikbaar worden gesteld) nodig zijn voor de implementatie.

Kapitaallasten (lasten € 66.000 voordeel)

De kapitaallasten (interne rente en afschrijvingen) zijn voor het jaar 2024 geactualiseerd. Dit betekent voor programma 8 een voordeel van € 66.000. Betreft circa € 1,3 miljoen aan investering herstructurering en uitbreiding woonwagenvak Opende die in 2024 nog niet (geheel) is gerealiseerd.

Spuk Masterplan Regiocentra Leek-Tolbert 2024 (lasten € 140.000 nadeel, baten € 140.000 voordeel, per saldo € 0)

Voor het inkopen van externe expertise voor het opstellen van een visiedocument voor de regiokern Leek/Tolbert heeft de provincie Groningen een bijdrage van € 140.000 beschikbaar gesteld. Deze visie gaat over beide kernen en hun onderlinge verbinding, maar besteedt extra aandacht aan vier prioritaire gebieden: locatie RSG De Borgen en Rodenburg, locatie Industriepark Leek, het centrum van Leek en de aansluiting van Leek-Tolbert op de A7.

Dekking personele mutaties (lasten € 50.000 voordeel)

Extra inhuur bij Overhead (zie Overhead) van € 50.000 komt uit budget Omgevingswet en wordt hier verantwoord.

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (lasten € 49.500 voordeel)

Beleidsmatige afwijkingen

- ▶ We voeren een haalbaarheidsonderzoek uit naar de mogelijkheden voor ontwikkeling van woningbouw in het gebied Tolbertervaart-Noord. Dit wordt eind 2024 door het college vastgesteld. Het Masterplan zal in 2025 ter vaststelling aan de raad worden aangeboden.
- ▶ Wat betreft herstructureringsplan voor bedrijventerreinen het volgende. Eerst stellen we het Masterplan Leek- Tolbert op en bieden deze vervolgens aan ter vaststelling in 2025. Daarin wordt ook ingegaan op de haalbaarheid en vervolgstappen om eventueel tot transformatie van bedrijventerreinen in dit gebied te kunnen overgaan.

A. Overzicht Overhead

Overhead <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Primaire begroting	Huidige begroting	Tweede Burap 2024	V/N	Nieuwe begroting
Baten overhead	444	526	390	V	916
Lasten overhead	24.969	26.212	-1.696	N	27.908
Saldo van baten en lasten	24.525	25.686	-1.306	N	26.992
Onttrekkingen reserves	261	520	282	V	802
Toevoegingen reserves	102	202	-	-	202
Resultaat na mutatie reserves	24.366	25.368	-1.024	N	26.392

Benodigde inzet vergunningverlening bouw (lasten € 1.200.000 nadeel, bij programma 8 € 1.200.000 voordeel, per saldo € 0)

Vanwege het grote aantal omvangrijke vergunningen en het bij lange na nog niet optimaal werkende Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) hebben we meer inzet nodig. Het werken onder de nieuwe wetgeving betekent dat we soms wel twee keer langer doen over vergunningaanvragen, zowel bij eenvoudige als ingewikkelde aanvragen. Dit vanwege de wetswijziging, het nieuwe Omgevingsloket en de gewijzigde procedures. Daarnaast vragen ook onze inwoners en andere initiatiefnemers meer van ons dan voorheen omdat ook zij zoekende zijn naar de nieuwe te bewandelen wegen. Er is nog geen zicht op verbeteringen die door het rijk moeten worden doorgevoerd in het DSO. We zullen daarom gedurende langere tijd meer inzet per aanvraag moeten leveren om onze inwoners goed van dienst te kunnen zijn. Ook verwachten we in 2025 nog steeds een forse hoeveelheid vergunningaanvragen. We hebben daarom voorlopig meer capaciteit nodig bovenop de structurele formatie. Voor 2024 betekent dit een extra budget van € 1,2 miljoen voor inhuur tijdelijk personeel. Dit kan worden gedekt uit formatieruimte vergunningverleners (€ 0,2 miljoen) en de meeropbrengsten omgevingsvergunningen (€ 1 miljoen), zie programma 8.

Kapitaallasten (lasten € 1.096.000 voordeel)

De kapitaallasten (interne rente en afschrijvingen) zijn voor het jaar 2024 geactualiseerd. Dit betekent voor Overzicht Overhead een voordeel van € 1.096.000. Dit betreft circa € 16,3 miljoen aan investeringen nieuwbouw huisvesting Novatec en buitendienst, € 2,8 miljoen uitbouw/verduurzaming gemeentewerf Grootegast, en diverse investeringen in automatisering die in 2024 niet of slechts deels zijn gerealiseerd.

Voorziening verlofsparen (lasten € 500.000 nadeel)

Op basis van de dotatie in 2022 en 2023 stellen we voor om voorlopig € 500.000 in de voorziening te storten. Na afloop van het kalenderjaar zijn alle mutaties bekend en kan de definitieve mutatie worden bepaald.

Voorziening RVU (lasten € 51.000 nadeel, per saldo € 51.000)

Sinds 1 januari 2024 is in de CAO gemeenten een recht op RVU (regeling vervroegde uittreding) opgenomen. Een beleidsmedewerker Economie en bedrijven maakt er gebruik van. Op basis van zijn aanvraag storten we € 51.000 storten in voorziening.

Programma Huisvesting (lasten € 282.000 nadeel, dekking uit baten via reserve huisvesting)

De lasten ten aanzien van het programma huisvesting zijn voor het jaar 2024 geactualiseerd en hieraan gerelateerd worden de volgende lasten in 2024 gemaakt:

- ▶ Advieskosten SWECO ivm onderzoek huisvesting €65.000, dit onderzoek is op verzoek van de raad uitgevoerd.
- ▶ Programmteam huisvesting, waaronder programmanager, trainee en communicatieadviseur, actualisatie vraagt om een verhoging van €187.000, eerder is de programmamanager betaald uit het frictiebudget en is een dekking uit het investeringsbudget besproken. Voorgesteld wordt om dit rechtstreeks ten laste van de reserve te brengen in het betreffende boekjaar.
- ▶ Gerelateerd aan de verkoop van het gemeentehuis in Leek is er sprake van €30.000 aan kosten voor geluidsonderzoek en bodemonderzoek.

Wij stellen voor om lasten te dekken vanuit de reserve voor programma huisvesting. De verwachting is dat de reserve toereikend is met inachtneming van de begrote meevallers in onderhoudsbudget en taxatiewaardes panden.

Afhandeling claim sportcentrum Leek (lasten € 125.000 nadeel)

De gemeente is aansprakelijk gesteld voor het onrechtmatig handelen in het kader van de wet Markt en Overheid. Na diverse pogingen om tot een minnelijke schikking te komen is het uiteindelijk toch gekomen tot een gerechtelijke uitspraak. De claim was opgelopen tot € 1,8 miljoen. In de risicoparagraaf van de begroting is de aansprakelijkheid op € 0,4 miljoen ingeschat. Met de gerechtelijke uitspraak kunnen we de claim nu afwikkelen met een bedrag van € 125.000.

Rechtskundige adviezen (lasten € 133.000 nadeel)

We zien de kosten als gevolg van een aantal langlopende dossiers al enige tijd oplopen. Deze dossiers, die dikwijls een oorsprong van voor de herindeling kennen, krijgen nu een juridisch vervolgtraject. Er wordt externe deskundigheid ingeschakeld of er worden proceskosten, zoals griffierechten, gemaakt.

Wet open overheid (lasten € 114.000 voordeel)

Om te voldoen aan Wet open overheid stellen we een Woo-contactpersoon aan voor 0,5 fte. We combineren deze functie met record- en procesadviseur van 0,5 fte. Dekking hiervan kan uit het budget voor de wet open overheid (Woo). Het restantbudget Woo voor 2024 van € 114.000 kan vrijvallen. Later wordt bepaald of we middelen 2025 en verder inzetten of vrij laten vallen.

Kwaliteitsvisie (lasten € 248.000 nadeel, waarbij voordeel van €248.000 op programma 5, per saldo € 0)

De formatie van de buitendienst is uitgebreid met 4 fte. Dit past binnen de door de raad vastgestelde kwaliteitsvisie openbare ruimte. De last van deze uitbreiding bedraagt € 248.000. De dekking komt uit programma 5 onderhoud groen, uitvoering van de kwaliteitsvisie.

Salarissen en inhuur (lasten € 350.000 nadeel, baten € 350.000 voordeel, per saldo € 0)

We ontvangen gelden van het UWV bij zwangerschap van een medewerker. Deze middelen zetten we in ter dekking van vervangende inhuur. Zowel de lasten als de baten bedragen € 350.000.

Toelichting mutatie reserves

Reserve (baten € 282.000 onttrekking vanuit reserve)

Ten gevolge van de geactualiseerde lasten van programma huisvesting wordt voorgesteld € 282.000 in 2024 te onttrekken uit de reserve. En hiermee de baten in de exploitatie op te hogen. De verwachting is dat de reserve toereikend is in achtneming van de begrote meevallers in onderhoudsbudget en taxatiewaardes panden.

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (lasten € 17.000 nadeel, baten € 40.000 voordeel, per saldo € 23.000 nadeel).

B. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen (incl Overzicht vennootschapsbelasting en Onvoorzien)

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op lasten en baten die niet rechtstreeks aan een programma zijn toe te rekenen.

Taakvelden	Portefeuillehouder(s)
0.3 Beheer gebouwen/ gronden	Ard van der Tuuk
0.5 Treasury	Bert Nederveen
0.6 Belastingen (OZB)	
0.7 Algemene uitkering	
0.8 Overige baten en lasten	
0.9 VPB	

Begrotingswijzigingen

Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Primaire begroting	Huidige begroting	Tweede Burap 2024	V/N	Nieuwe begroting
Baten algemene dekkingsmiddelen	150.584	152.966	2.276	V	155.241
Lasten algemene dekkingsmiddelen	5.035	5.271	-57	N	5.328
Saldo van baten en lasten	-145.549	-147.695	2.219	V	-149.913
Onttrekkingen reserves	1.000	12.974	-	-	12.974
Toevoegingen reserves	-	7.074	-	-	7.074
Resultaat na mutatie reserves	-146.549	-153.594	2.219	V	-155.813

Meicirculaire (baten € 1.835.000 voordeel)

Op maandag 27 mei 2024 is de meicirculaire 2024 door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties digitaal beschikbaar gesteld. De circulaire biedt nieuwe inzichten in de ontwikkelingen van het Gemeentefonds. De circulaire betekent extra baten (€ 1.835.000), die we deels weer inzetten. Er is sprake van meer lasten bij programma 6 (€ 669.000), programma 8 (€ 381.000) en Algemene dekkingsmiddelen (€ 334.000). In de raadsbrief hierover is een verdere toelichting te vinden. De uitkomsten voor begrotingsjaar 2024 verwerken we nu in tweede bestuursrapportage 2024.

Infrastructuur ontwikkelbedrijf (lasten € 334.000 nadeel)

We reserveren € 334.000 voor de transformatie van ons sociaal ontwikkelbedrijf als stelpost. De dekking van deze middelen hebben we bij de meicirculaire ontvangen.

Kapitaallasten (lasten € 669.000 nadeel)

De kapitaallasten (interne rente en afschrijvingen) zijn voor het jaar 2024 geactualiseerd. Dit betekent voor dit overzicht een nadeel van € 669.000. Op basis van de actualisatie van de leningportefeuille worden naar verwachting de rentelasten over langlopende leningen € 249.000

hoger. Daarnaast ligt het totaal van de toegerekende rente aan de diverse programma's op een lager niveau dan begroot. Voor taakveld 0.5 treasury resulteert dit in een nadeel van € 420.000.

Inzet stelpost indexatie (lasten € 810.000 voordeel, ter dekking nadeel op programma 6)

De gemeentebrede stelpost indexatie is ingezet voor Jeugdhulp (€ 450.000), Wmo Begeleiding en Dagbesteding 75- (€ 303.000 voordeel) en Wmo Vervoer (€ 57.000 voordeel). Zie ook programma 6

Afrekening belasting oude gemeenten (baten € 390.000 voordeel)

We hebben met de belastingdienst overeenstemming bereikt over afrekening btw over de jaren 2012-2018 voormalige gemeente Leek. We ontvangen € 390.000.

Vrijval post onvoorzien (lasten € 125.000 voordeel)

In 2024 hebben we € 125.000 begroot voor onvoorzien. Dit is een verplichte post in de begroting op basis van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). In deze rapportage laten we dit bedrag vrijvallen.

Diverse mutaties team Vastgoed (lasten € 10.000 voordeel, baten € 84.000 voordeel, per saldo € 94.000 voordeel)

De begroting voor overige gebouwen en gronden betreft veelal eenmalige baten en lasten. Richting einde jaar 2024 kunnen we nu een betere inschatting maken van de realisatie 2024 en passen de begroting hierop aan.

Dividend (baten € 81.000 nadeel)

We ontvangen minder dividend in 2024 dan begroot. In de begroting zijn we uitgegaan van € 231.000 aan baten van de BNG, Enexis en Omrin. We ontvangen € 150.000, met name de dividendumkering van Enexis is lager dan afgelopen jaren.

Overname en aanpak voormalig schoolgebouw Oldeborg te Leek (lasten € 59.000 nadeel)

Het gebouw Oldeborg, Waezenburglaan 51 te Leek, is onderdeel van het complex voor voortgezet onderwijs rsg De Borgen in Leek. Het pand staat nu sinds deze zomer leeg en heeft geen onderwijsfunctie meer. Dat betekent dat het pand met buitenterrein aan de onderwijsfunctie is onttrokken en dan eigendom en een verantwoordelijkheid wordt van de gemeente. We ramen de kosten voor het tijdelijke beheer van het gebouw. Vooralsnog € 59.000 in 2024.

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (lasten € 90.000 voordeel, baten € 49.000 voordeel, per saldo € 139.000 voordeel).

4 Investeringskredieten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de bijstelling van investeringskredieten in 2024.

Investeringskrediet <i>(bedragen x € 1.000, plus is een voordeel)</i>	Oorspronkelijk	Bijstelling	Bijdragen derden	Nieuw netto krediet
Aankoop Hooiweg 1 Zuidhorn (voormalig politiebureau)	0	1.250	0	1.250
Ondergrondse afvalcontainers	0	100	0	100
Nieuwe werkplek devices	1.090	100	0	1.190
Aanleg fietsvoorzieningen 2024	97	-63	11	45
Tractiemiddelen 2024	625	91	0	716
Zwemkasteel Nienoord	1.550	148	-148	1.550
Totaal	3.362	1.626	-137	4.851

Aankoop Hooiweg 1 Zuidhorn (voormalig politiebureau)

Het college heeft besloten om de strategische aankoop van het politiebureau in Zuidhorn voor te bereiden. Aankoop is alleen mogelijk indien de raad daarmee instemt en bereid is de daarvoor benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen. Daarom wordt de raad voorgesteld het voor aankoop benodigde investeringskrediet (€ 1.250.000) beschikbaar te stellen.

Ondergrondse afvalcontainers

Om een toekomstbestendige en dienstverlenende inzameling van huishoudelijk afval bij hoogbouw te kunnen garanderen worden in de periode 2024-2028 45 nieuwe afvalwegcontainers voor huishoudelijk afval aangeschaft. Hiermee kunnen we onze inwoners blijven faciliteren met goed werkende verzamelcontainers voor het aanbieden van het huishoudelijk afval en alle verouderde VConsys-containers worden vervangen waardoor de belasting van het KCC, het gemeentelijk stortingsteam en de kosten voor reparaties door de leverancier grotendeels weg wordt gehaald. Ook worden alle locaties met een niet wegende container voorzien van een afvalwegcontainer. De nieuwbouwlocaties worden bij de oplevering direct voorzien van een afvalwegcontainer.

Ophogen krediet nieuwe werkplek devices

We hebben een krediet van € 1.090.000 voor laptops, tablets en mobieltjes. Uit dit krediet moeten we nieuwe hardware betalen in de periode 2021 tot en met 2025. Halverwege 2024 is het gehele krediet ingezet en is er al een overschrijding met € 23.000. Stijging van het aantal medewerkers en van inhuur zorgt voor een grotere vraag. Naast de standaard werkplek die we aanbieden komen er steeds meer verzoeken voor extra/duurdere apparatuur. Om komende anderhalf jaar te kunnen voorzien in nieuwe en te vervangen laptops en telefoons verhogen we het krediet met € 100.000. Hierdoor stijgen de kapitaallasten vanaf 2025.

Uitvoering verkeersvisie onderdeel "Aanleg fietsvoorzieningen 2024"

In de 1^e Burap 2024 is een nettobedrag van € 382.000 opgevoerd aan investeringen diverse projecten verkeersvisie waarvoor via de provincie NPG middelen worden ontvangen. De uitwerking van het onderdeel "Aanleg fietsvoorzieningen" gaf aan dat niet alles kan worden uitgevoerd i.v.m. prijsstijgingen. Besloten is om voorlopig eerst de fietssuggestiestroken op de Pieterzijlsterweg uit te

gaan voeren. Dit is afgestemd met de provincie. Aanlegkosten € 92.000 waarop 50% subsidie van de provincie wordt ontvangen is € 46.000.

Het in de 1^e Burap 2024 opgevoerde investeringsbedrag voor de fietsvoorzieningen ad € 155.000 dient te worden verlaagd met € 63.000. De raming voor te ontvangen bijdrage provincie moet worden verlaagd met € 12.000.

Tractiemiddelen 2024

In de Perspectiefnota 2024-2027 zijn de financiële gevolgen opgenomen van het Tractieplan. Jaarlijks is er daardoor gemiddeld een bedrag van € 625.000 beschikbaar voor de nodige vervangingen. De feitelijke jaarschijven zijn lager of hoger dan dit gemiddelde. De jaarschijf 2024 is € 716.000. Het investeringsbedrag 2024 moet daardoor worden verhoogd met € 91.000.

Zwemkasteel Nienoord

Het investeringsproject zwemkasteel Nienoord gasloos wordt dit jaar afgerond. We constateren dat de DUMAVA verduurzamingssubsidie voor het project € 43.000 hoger is dan geraamd. Daarnaast wordt een bijdrage van € 105.000 van Stichting Landgoed Nienoord ontvangen. Dit bedrag willen we inzetten ter dekking van meerwerk met eenzelfde bedrag.

5 Themafondsen

Themafonds algemeen

Om snel te kunnen inspelen op ontwikkelingen en initiatieven binnen de thema's van ons collegeprogramma die nog geen plek hebben gekregen in de Perspectiefnota en het Collegeuitvoeringsprogramma zijn themafondsen ingesteld. In de begroting is hiervoor in 2024 een structureel bedrag van € 250.000 als stelpost opgenomen.

Bij de eerste bestuursrapportage 2024 is hiervan € 147.000 ingezet ter dekking van graven Molukse KNIL-militairen en Kwaliteitsimpuls Biblionet. Vorig jaar hebben we besloten tot inzet € 25.000 voor stichting Leergeld. Bij deze rapportage zetten we € 19.500 in voor een brede welvaartsscan. We laten deze scan met geografische verdieping uitvoeren. Hierdoor krijgen we inzichten waar we als gemeente staan. Na verwerking resteert voor themafondsen in 2024 een bedrag van € 58.500.

Themafonds Corona

Het beschikbare bedrag in het themafonds is net zoals bij de eerste bestuursrapportage 2024 € 831.000. Er is een voorstel voor de benutting van dit fonds in ontwikkeling welke dit najaar opnieuw wordt voorgelegd aan het college. De raad zal hierover separaat worden geïnformeerd.

Bijlage 1. Overzicht baten en lasten na wijzigingen

Onderstaande tabel toont de totstandkoming van de gewijzigde begroting 2024. De kolom primaire begroting laat de begrotingscijfers zien zoals deze op 8 november 2023 door de raad is vastgesteld in de [programmabegroting 2024](#) (primitieve begroting). De kolom huidige begroting betreft de primitieve begroting tot en met de eerste bestuursrapportage 2024. De kolom "Tweede Burap" betreft de wijzigingen uit deze bestuursrapportage. Tot slot betreft de kolom "Nieuwe begroting" de geactualiseerde begroting 2024 na verwerking van de mutaties uit deze bestuursrapportage en de eerdere begrotingswijzigingen.

Programma's Baten <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Primaire begroting	Huidige begroting	Tweede Burap 2024	V/N	Nieuwe begroting
Bestuur en ondersteuning	972	972	400	V	1.372
Veiligheid	38	51	-	-	51
Verkeer, vervoer en waterstaat	106	106	87	V	193
Economie	43	43	-	-	43
Onderwijs	866	866	237	V	1.102
Sport, cultuur en recreatie	2.196	2.420	579	V	2.999
Sociaal Domein	25.626	36.500	5.093	V	41.593
Volksgesondheid en milieu	20.064	20.089	1.666	V	21.754
Volkshuisvesting, RO en sted vernieuw	1.485	1.797	1.140	V	2.937
Totaal baten programma's	51.394	62.841	9.201	V	72.042
Algemene dekkingsmiddelen	150.584	152.966	2.276	V	155.241
Overhead	444	526	390	V	916
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-
Totaal baten voor mutatie reserves	202.422	216.333	11.866	V	228.200
Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-	-
Veiligheid	238	238	-	-	238
Verkeer, vervoer en waterstaat	51	783	-51	N	732
Economie	-	25	-	-	25
Onderwijs	69	69	-	-	69
Sport, cultuur en recreatie	115	1.771	95	V	1.866
Sociaal Domein	-	1.779	-	-	1.779
Volksgesondheid en milieu	7	800	-	-	800
Volkshuisvesting, RO en sted vernieuw	-	1.546	-	-	1.546
Algemene dekkingsmiddelen	1.000	12.974	-	-	12.974
Overhead	261	520	282	V	802
Totaal baten na mutatie reserves	204.162	236.838	12.192	V	249.030

Programma's Lasten <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Primaire begroting	Huidige begroting	Tweede Burap 2024	V/N	Nieuwe begroting
Bestuur en ondersteuning	5.832	6.134	-214	N	6.348
Veiligheid	6.601	6.782	-	N	6.782
Verkeer, vervoer en waterstaat	11.368	11.998	162	V	11.837
Economie	948	973	-1	N	974
Onderwijs	7.411	7.556	-432	N	7.987
Sport, cultuur en recreatie	18.505	20.845	141	V	20.704
Sociaal Domein	92.959	106.242	-7.025	N	113.267
Volksgesondheid en milieu	23.467	24.290	-2.005	N	26.295
Volkshuisvesting, RO en sted vernieuw	6.966	8.826	-155	N	8.981
Totaal lasten programma's	174.056	193.645	-9.529	N	203.175
Algemene dekkingsmiddelen	4.860	5.096	-182	N	5.278
Overhead	24.969	26.212	-1.696	N	27.908
Vennootschapsbelasting	50	50	-	-	50
Onvoorzien	125	125	125	V	-
Totaal lasten voor mutatie reserves	204.060	225.128	-11.283	N	236.411
Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-	-
Veiligheid	-	-	-	-	-
Verkeer, vervoer en waterstaat	-	382	51	V	331
Economie	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-
Sport, cultuur en recreatie	-	270	-	-	270
Sociaal Domein	-	2.729	-	-	2.729
Volksgesondheid en milieu	-	321	-	-	321
Volkshuisvesting, RO en sted vernieuw	-	649	-	-	649
Algemene dekkingsmiddelen	-	7.074	-	-	7.074
Overhead	102	202	-	-	202
Totaal lasten na mutatie reserves	204.162	236.756	-11.231	N	247.987
Begr.resultaat na mutatie reserves	-	83	961	V	1.043

Bijlage 2. Overzicht begrotingswijzigingen

Programma	Titel mutatie (bedragen in €, plus is een voordeel)	Lasten	Baten	Saldo
o. Bestuur en ondersteuning				
	Reisdocumenten piek burgerzaken	-160.000	400.000	240.000
	Inhuur tijdelijke medewerker inwonerszaken	-54.000		-54.000
Totaal o. Bestuur en ondersteuning		-214.000	400.000	186.000
1. Veiligheid				
	Rente	-135		-135
Totaal 1. Veiligheid		-135	0	-135
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
	Rente en afschrijvingen	367.353		367.353
	Extra personeel inzet kabels en leidingen	-87.000	87.000	0
	Onderhoud hekken Nienoord	-76.500		-76.500
	Afwikkeling schadeclaims bermmaaien 2023	-34.000		-34.000
	Verlengen beleidsmedewerker verkeer en vervoer	-8.000		-8.000
Reserve	Reserve aanleg fietsvoorzieningen	51.200	-51.200	0
Totaal 2. Verkeer, vervoer en waterstaat		213.053	35.800	248.853
3. Economie				
	Rente	-820		-820
Totaal 3. Economie		-820	0	-820
4. Onderwijs				
	Verhoging budget leerleningenvervoer	-165.000		-165.000
	Rente en afschrijvingen	-47.084		-47.084
	Aanpassen budget Onderwijsbeleid	17.000		17.000
	Onderwijs nieuwkomers	-105.000	105.000	0
	Aanpassing budgetten OAB 2024	-54.085	54.085	0
	Schadevegoeding OBS de Nijenoert	-77.500	77.500	0
Totaal 4. Onderwijs		-431.669	236.585	-195.084
5. Sport, cultuur en recreatie				
	Rente en afschrijvingen	446.902		446.902
	Bijstelling Spuk Sport 2024		278.924	278.924
	Kwaliteitsvisie	248.000		248.000
	Areaaluitbreiding groen	-200.000		-200.000
	Sanering grond museum Wierdenland	-95.000		-95.000
	Onderhoud groen kwaliteitsvisie	44.000		44.000
	Indexatie subsidie 2024 CCZ	-2.734		-2.734
	NPG gebiedsplan Aduarderdiep	-300.000	300.000	0
Reserve	Sanering grond museum Wierdenland		95.000	95.000

Totaal 5. Sport, cultuur en recreatie	141.168	673.924	815.092
6. Sociaal domein			
Actualisatie BUIG	390.000	1.610.000	2.000.000
Jeugdhulp 2024	-2.000.000		-2.000.000
Meicirculaire 2024	-669.000		-669.000
Actualisatie jeugdhulp indexatie	-450.000		-450.000
Indexatie 2024 Wmo Begeleiding en Dagbesteding 75-	-303.264		-303.264
Wmo Huishoudelijke Hulp	-198.000	42.000	-156.000
Bijzondere bijstand	-100.000		-100.000
Studietoelage	-80.000		-80.000
Indexatie hulpmiddelen Wmo Vervoer 2023 en 2024	-57.000		-57.000
Actualisatie budgetten Novatec 2024	-82.000	29.000	-53.000
Indexatie veilig thuis 2024	-48.684		-48.684
Uitbreiding uren leefbaarheid	-21.500		-21.500
Rente en afschrijvingen	19.494		19.494
Bijdrage GR Publiek vervoer	-13.000		-13.000
Crisisopvang COA	-1.688.312	1.688.312	0
SPUK transitiekosten 2024	-710.665	710.665	0
SPUK wet inburgering	-400.000	400.000	0
SPUK DOS	-272.500	272.500	0
COA tijdelijke opvang statushouders	-111.360	111.360	0
Proeftuin Toekomstscenario	-79.000	79.000	0
Regionaal arrangement Kickstart	-65.070	65.070	0
SPUK verbouwing woning statushouders	-50.000	50.000	0
Bijzondere bijstand divers	-35.000	35.000	0
Totaal 6. Sociaal domein	-7.024.861	5.092.907	-1.931.954
7. Volksgezondheid en milieu			
Afval aanpassing budgetten 2024	-718.090	138.697	-579.393
Meeropbrengst begraafrechten 2024		200.000	200.000
Personele inzet IZA en Gala 2024 tm 2026	67.000		67.000
Voedselakkoord aanjager	-45.000		-45.000
Rente en afschrijvingen	-39.372	56.836	17.464
Spuk energiearmoede 2024	-550.000	550.000	0
Spuk aardgasvrije wijken 2024	-500.000	500.000	0
IZA 2024	-200.000	200.000	0
Spuk nationaal isolatie programma	-20.000	20.000	0
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu	-2.005.462	1.665.533	-339.929
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
Benodigde inzet vergunning verlening bouw	200.000	1.000.000	1.200.000
Meicirculaire 2024	-381.000		-381.000
Rente en afschrijvingen	66.028		66.028
Dekking personele mutaties	50.000		50.000
Personele mutaties	49.500		49.500

SPUK Masterplan Regiocentra Leek-Tolbert 2024	-140.000	140.000	0
Totaal 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-155.472	1.140.000	984.528
A. Overzicht overhead			
Capaciteit vergunningverleners	-1.200.000		-1.200.000
Rente en afschrijvingen	1.095.682	0	1.095.682
Voorziening verlofsparen	-500.000		-500.000
Programma huisvesting	-281.660		-281.660
Kwaliteitsvisie	-248.000		-248.000
Rechtskundige adviezen	-133.000		-133.000
Afhandeling claim sportcentrum Leek	-125.000		-125.000
Wet open overheid	114.000		114.000
Voorziening RVU	-51.300		-51.300
Brede welvaartsscan	-19.360		-19.360
salarissen en inhuur	-350.000	350.000	0
Personele mutaties	-42.300	39.800	-2.500
Voedselakkoord aanjager	45.000		45.000
Reserve Programma huisvesting		281.660	281.660
Totaal Overzicht overhead	-1.695.938	671.460	-1.024.478
B. Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (incl C. Overzicht VPB)			
Meicirculaire 2024	0	1.835.000	1.835.000
Intrastructuur ontwikkelbedrijf	-334.000		-334.000
Rente en afschrijvingen	-699.169		-699.169
Actualisatie jeugdhulp indexatie	450.000		450.000
Afrekening belasting oude gemeenten		390.000	390.000
Indexatie 2024 Wmo Begeleiding en Dagbesteding 75-	303.264		303.264
Onvoorzien	125.000		125.000
div mutaties team Vastgoed	10.000	83.725	93.725
Dividend		-81.486	-81.486
Indexatie WMO vervoer	57.000		57.000
Indexatie veilig thuis 2024	48.684		48.684
Algemene uitkering nabetaling		48.500	48.500
tijdelijke kosten beheer pand Oldeborg	-59.000		-59.000
Personele mutaties	13.500		13.500
Brede welvaartsscan	19.360		19.360
Indexatie bijdrage GR Publiek vervoer	5.400		5.400
Indexatie subsidie 2024 CCZ	2.734		2.734
Totaal Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-57.227	2.275.739	2.218.512
Eindtotaal	-11.231.363	12.191.948	960.585